

दृश्यः प्राक् सूक्ष्मताकरः स्निग्धः । हरिलाङ्गूलोपमया
प्रदक्षिणायतया शिखया । यावत् एव सङ्गतीन् दर्शनमा-
याति निर्देशेन्मासान् । तावदतलं सुभिन्नं कृत्वे प्राणान्ति-
कान् रोगान् । अपरेण पद्मकेतुर्ध्यालगौरो भवेत्सिंहासे-
काम् । सप्त करोति सुभिन्नं वर्षाण्यतिर्हर्षयुक्तानि । आ-
वर्त इति निशार्धे सव्यशिखोऽरुणनिभोऽपरे स्निग्धः ।
यावत्तत्त्वान् स दृश्यस्तावन्मासान् सुभिन्नकरः । पश्चात्
सन्ध्याकाले संवर्तो नाम धूम्रतान्मशिशः । आक्रस्य वि-
यत्युग्धं शूलाप्यावस्थितो रौद्रः । यावत् एव सङ्गतीन्
दृश्यो वर्षाणि हन्ति तावन्ति । भूपान्श्वस्त्रनिपातरुदयस्य
चापि पीडयति । ये शस्तास्तान् हित्वा केतुभिराधूमिते
प्यया स्पृष्टे । नक्षत्रे भवति वधो येषां राक्षसं प्रवक्ष्ये
तान् । अश्विन्यामश्वकपं भरणीषु किरातपार्थिवं ह-
न्यात् । बह्मलासु कलिङ्गेभ्यं रोहिण्यं शूरसेनपतिम् ।
श्रौग्रीनरमपि सौम्येऽपजलजाजीशधिपं तथाद्राक्षु । आ-
दित्येऽऽसकनाथं पुष्ये मगधाधिपं हन्तिः असिकेशं भौ-
जङ्गेऽपि त्रये १०ऽवङ्गं पाण्डुरमाथमपि भाग्ये ११ ।
श्रौज्यनिकमार्यमुष्ये १२ सावित्रे १३ दण्डकाधिपतिम् ।
चित्रासु कुरुक्षेत्राधिपस्य मरणं समादिशत्तज्जघ्नः ।
काश्रीरककाव्योजौ नृपती प्राभञ्जने १५ न सतः ।
इक्ष्वाकुरत्नकनाथो हन्यते यदि भवेद्दिशाखासु । मैत्रे
१७ पुण्ड्राधिपतिर्ज्येष्ठास्त्रस्य सार्वभौमवधः । मूलेऽश्वमद्र-
कपती जलदेवे २० काशियो मरणमेति । यौधेयकार्जु-
नायनशिविचैद्यान् वैश्वदेवे २१ च । नैमिषनृपं २२ हन्यात्
केकयनाथं २३ पाञ्चनदम् २४ । सिंहलाधिपं २५ वाङ्म २६
किरातं २७ अश्वपादिषु षट्स्त्रिमान् क्रमशः । उल्काभि-
ताडितशिशः शिवः शिवतरोऽभिलष्टो यः । अशुभः स
एव चोलावगाणसितङ्गणचीनानासु । नन्वा यतः शिखि-
शिखाभिस्तना यतो वा पृच्छं च यत् स्पृशति तत्कथितांश्च
दृशान् । दिव्यप्रभाविनहतान् स यया गरुडान् भुङ्-
क्ते गतो नरपतिः परभोगिभोगान् ।

केतुविशेषाणां कालविशेषादनन्तरमुदयः पराशरयाक्यादिषु
ज्ञेयस्तानि यथा

कपालकेतुः “अथादित्यजानां, कपालकेतुर्दृश्यते श्रमा-
वासायां पूर्वस्थां दिशि सधूर्माङ्गिशिखो नभसो विप्र-
याङ्गचरो दृश्यते । पञ्चविंशवर्षयत्तं प्रोप्य त्रींश पञ्चान्
तृतिर्यस्य कुसुदकेतोश्चरान्ते स दृष्टव्यः । दुर्भिक्षाना-
दृष्टिव्याधिभयं प्रत्युपद्रवान् सृजति । यावतो दिवसान्

दृश्यते तावन्मासान्मासैः संवत्सरान् पञ्चप्रस्थं वर्षा-
धान्यस्यार्वं कृत्वा प्रजानामेकसमुपकुङ्कते” परा० ।

कालकेतुः “अथ दक्षयज्ञे रुद्रकोधोद्भवः कालकेतुस्त्रीणि वर्ष-
यतानि नव च मासान् प्रोप्य उदयते । पूर्वेषु वै-
श्वानरमार्गे इत्यमृतमयस्य मणिकेतोश्चरान्ते शपाङ्गकृत्
ताम्वारुणां शूलाकारसदृशीं शिखां कृत्वा नभसस्त्रिभा-
गचारी स शस्त्रभयरोगदुर्भिक्षादृष्टिमरकैः यावन्मासान्
दृश्यते तावद्वर्षाणि त्रिभागशेषां प्रजां कृत्वा शारदधा-
न्यस्याटकमङ्गं कृत्वा चास्तं व्रजति” परा० तथा च वृद्ध-
गर्गः “जग्रेष्ठा मूलमसुराधा या वीथी संप्रकीर्तिता ।
ताञ्च वीथीं समारुह्य केतुश्चेत् क्रीडते भृशम् । दक्षि-
णाभिनतां कृत्वा शिखां घोरं भयङ्कराम् । शूलापस-
दृशीं तीक्ष्णं शपावताम्वारुणप्रभाम् । पूर्वेषु उदित
सैव नक्षत्राणुपपन्नपथेत् । घोरं प्रजास्तृष्टजति फलं
मासैः त्रयोदशे । त्रिभागं नभसो कृत्वा ततो गच्छत्यद-
र्शनम् । यावतो दिवसांस्तिष्ठेत् तावद्वर्षाणि तद्वयम् ।
शस्त्राग्निभयरोगैश्च दुर्भिक्षमरकैर्हृताः । वर्षाभानाः
प्रजाः सर्वा विद्रवन्ति दिशो दश” ।

चलकेतुः “अथ पैतामहचलकेतुः पञ्चदशवर्षयत्तं प्रोप्य उदितः
पश्चिमेनाङ्गुलिपर्वमात्रां शिखां दक्षिणाभिनतां कृत्वा
कालकेतोश्चरान्ते नभसस्त्रिभागमनुचरन् यथा यथो-
त्तरां व्रजति तथा तथा शूलापकारां शिखां दर्शयन्
ब्राह्मं नक्षत्रसप्तद्वय मनाक् भुवं व्रजन् राशिं सप्तपीन्
संसृष्ट्वा नभसोऽर्द्धमात्रं दक्षिणमतु परिक्रम्य अस्तं
व्रजति । स स्वर्गे दारुणकर्मां स्वर्गप्राप्तिव्यत्येव
वक्रास्तमभिनिहन्ति लोकमपि च । भूमिं कम्पायित्वा
दश मासान् मधुप्रदेशे भूयिष्ठं जनपदमवशेषं कुरुते ।
तेष्वपि च कश्चित् कश्चित् शस्त्रदुर्भिक्षमरकव्याधिभयैः
क्षिणाव्यटादशमासानिति” परा० तथा गर्गः ।
“कुच्छस्त्रमरकव्याधिभयैः संपीडयेत् प्रजाः । मासान्
दश तथाष्टौ च चलकेतुः सुदारुणः” ।

उद्दालककेतुः “उद्दालककेतुश्च “अथोद्दालकः श्वेतकेतुर्हृशी-
चरं वर्षयत्तं प्रोप्य भद्रकेतोश्चरान्ते पूर्वस्थां दक्षिणा-
भिनतशिखोऽर्द्धरात्रकाले दृश्यते नैव स हितीयः कः
प्रजापतिपुत्रः पश्चिमकेन उद्दालककेतुर्यूपसंस्थायी
युगपदृश्येत । ततस्तावभौ सप्तरात्रदृश्यौ दशवर्षाणि
प्रजाः पीडयेते । कः प्रजापतिपुत्रो यदाधिकं
दृश्यते तदा दारुणतरं प्रजानां शस्त्रकोपं